

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷೆ

ಡಾ. ಮಹಾದೇವಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಮಾನವನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾದ ಭಾಷೆ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನು ತಾನು ಜೀವಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅದರೊಡನೆ ಅವನ ಒಡನಾಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅದರೊಡನೆ ಆತನ ಒಡನಾಟ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆತ ಜೀವಿಸುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಬದಲಾದಂತೆ ಆತನ ಭಾಷೆಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದರೊಡನೆ ಆತನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಭಾಷೆಯ ರೂಪ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಡು ಅಥವಾ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಕೃಷಿಕನ ಒಡನಾಟ ಕಾಡು ಅಥವಾ ಅಡವಿಯೊಡನೆ ಅಧಿಕವಾದ ಕಾರಣ ಆತ ಕಾಡಿನ ಮರಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಅದೇ ಊರಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾರ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿಕ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಅಂತರಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರದೇಶ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ, ಕಾಲ-ಕಾಲಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಇತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಉತ್ತರ ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಮಾರ್ಗಗಳ. ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರನೂ, ಆಡು ಭಾಷೆ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕೇಶಿರಾಜನೂ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ ಕಾರರೂ ಸಹ ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ 10-15 ಮೈಲಿಗೆ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ತನ್ನ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ (1996 ರಲ್ಲಿ) ನಡೆಸಿದ 'ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪಗಳು' ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರುಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ' ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭಾಷೆಗಳ ಉಪ ವಲಯವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಒಳಪಟ್ಟ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮದರಾಸು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಭಜಿಸಿದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬೀದರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶತಶತಮಾನಗಳ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಕೆಲವು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಕಲ್ಯಾಣದ ಗತವೈಭವವನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಾರಣ ದಖನೀ ಉರ್ದು, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಈ ವಲಯದ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರಿವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ತೆಲುಗುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು

ಬೀರಿವೆ. ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒತ್ತಡ ಉಂಟಾದರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಇತರ ಉಪಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಅಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇದು ಇವುಗಳೊಡನೆ ಹೊಂದಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ರಚನೆಯ ನೆಲೆಬೀಡಾದ ಹಳಗನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಮೂಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಹೊಯ್ (ಹೊಡಿ) ರಜ (ಕಸ), ಕೂರ್ (ಚೂಪಾದ, ಹರಿತವಾದ), ಅರೆ, ಅರಿ (ಬಂಡೆ), ತಟ್ಟಿ (ತಡಿಕೆ) ರೇವ್ಣಿ (ಕಡೆಗೋಲು), ಎಗ್ಗೇವೆಗ್ಗೇ (ಅಧಿಕ, ಬಹಳ), ಕೂಳು (ಊಟ), ಕುಡು (ಕೊಡು), ಎರಳೆ>ಎಳ್ಳಿ (ಜಿಂಕೆ), ಅರಳು (ಅಳ್ಳು), ಆತ್ತ, ಇತ್ತ (ಆಕಡೆ, ಈಕಡೆ), ಕಡಿ (ಕತ್ತರಿಸು, ಹರಿ), ತೇಳು (ಚೇಳು), ಭೋನ>ಬಾನ (ಅನ್ನು), ಬೆಳ್ಳು (ಬೆರಳ್), ಕೂರ್ಪಾಸು (ಕುಪ್ಪಸ), ಉಳ್ಳಾಕ, ಉಳ್ಳೂಕ (ಉನಲಿಕ್ಕಿ), ಎಳ್+ನೆಯ್, ಅಣಿ (ಕಣಿವೆ), ಧರಿ (ಗಟ್ಟಿನೆಲ), ಬೆಂಚಿ (ಕಲ್ಲೆಲ), ಕಾರ್ (ಕಪ್ಪು), ಒರಲ್>ಒಳ್ಳು (ಕೂಗು), ಉಂಬುವುದು (ಉಣ್ಣುವುದು), ತಿಂಬುವುದು (ತಿನ್ನುವುದು), ಉಂಬಲ್ಲ, ತಿಂಬಲ (ತಿನ್ನಲ್ಲ), ಅಂಬಲ (ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ) ಹೊಯ್ (ಹೊಡಿ), ಹುಯ್ಯು (ಸುರಿ), ಕಡಿ (ಕಿತ್ತುಕೊ) ಬಾನ>ಬೋನ (ಅನ್ನು), ಸಿವುಟು (ಒರೆಸು) ಇತ್ಯಾದಿ, ಅನೇಕ ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳು ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಡು ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಪೂರ್ವ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಗಳಾದ ಅಪ್ಪನ್, ಅಪ್ಪರ್, ಎಂಬ ಪದಗಳು ಅಪ್ಪನ್>ಅಹನ್>ಹಾನ್>ಹಾನ>ಹನಾ>ಹನ(ಇದ್ದಾನೆ).

ಅಪ್ಪಳ್>ಅಹಳ್>ಹಾಳ್>ಹಾಳ>ಹಳಾ>ಹಳ(ಇದ್ದಾನೆ).

ಹನ, ಹಳ, ಹರ, ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಪೂರ್ವ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ಹಳಗನ್ನಡದ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನ್ಯಖೇಟದ ಕವಿಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀವಿಜಯ ತನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದ ನಾಡನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವಾಗ ಈ ಭಾಗದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಊರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸದೆ ಇರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹತ್ತು ತಾಲೂಕುಗಳು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐದು ತಾಲೂಕುಗಳು, ಯಾದಗಿರಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಳಿಕೋಟೆ, ಸಿಂದಗಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಈ ಒಟ್ಟುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಭಾಷಾ ಸಾಮ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

1. ದರ್ಶಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು: ಅಲ್ಲಿ (ಕಲ್ಲಿ), ಇಲ್ಲಿ (ಕಿಲ್ಲಿ), ಆ ಕಡೆ < (ಕಕಡಿ) ಇಕಡೆ < ಈಕಡಿ (ಕಿಕಡಿ), ಆಚೆಗೆ<ಆಚೀಕ (ಕಚಿಕ), ಈಚೆಗೆ<ಈಚೀಕ (ಕಿಚಿಕ), ಅದು (ಕದು), ಇದು (ಇದು), ಅಗೋಅಲ್ಲಿ<ಅಕೋಅಲ್ಲಿ (ಕೋಕಲ್ಲಿ), (ಕೀಕಿಲ್ಲಿ)ಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಜನತೆಯ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಿಂದಾಗಿ, ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮೊಬೈಲ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಇಂಟರ್ನೆಟ್, ಟಿ.ವಿ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಸಿನಿಮಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಮುಗ್ಧತೆ, ಸರಳತೆ, ಸಹಜತೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜಾಣತನ ಪ್ರಯೋಜನ ದೃಷ್ಟಿ, ಲಾಭಗಳಿಕೆ, ಶ್ರಮ ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ದೈನಂದಿನ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಜನರ ಹಿಂದಿನ ಆಡು ಭಾಷೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಭಾಷೆ, ಸಿನಿಮಾ ಭಾಷೆ, ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಭಾಷೆ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಉದಾ: ಕಕಿ>ಆಕೆ, ಕಿಕಿ>ಇಕೆ, ಕವ>ಅವ, ಕಿವ>ಇವ, ಕದು>ಅದು, ಕವು>ಅವು, ಕಿದು>ಇದು, ಕವು>ಅವು ಇದು ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ.

2. ಪರಿಮಾಣ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣ ವಾಚಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು: ಅಟ್ಟು (ಅಷ್ಟು), ಕಟ್ಟು (ಕಷ್ಟು), ಕಾಟು ಇಟ್ಟು (ಇಷ್ಟು), ಈಟು ಕಿಟ್ಟು (ಕಿಷ್ಟು) ಕೀಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.
3. ಧ್ವನಿಮಾ: ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಾಡಿಕೆ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಟೈಂ>ರೇಂ, ಕಬ್ಬು>ಖಿಬ್ಬು, ಪಿರೆ>ಫಿರೆ, ಜುಣುಕ>ಝುಣುಕ, ಕೋಲಿ>ಖೋಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮುಂಜಾನೆ>ಮುಂಜಾಳೆ, ಹುಣ್ಣಿ>ಹುಂಜಿ, ಸಂಜೆ>ಚಂಜಿ, ಉಣ್ಣು>ಉಳ್ಳು, ಉರ್ದು>ಉಡ್ಡು, ಮದುವೆ>ಮದಿ, ಅಡಿವೆ>ಅಡಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.
4. ಪುರುಷ ವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು: ಕ್ರಿಯಾಧಾತುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಾಗ ಪ್ರತ್ಯಯಾರಂಭದ ಸ್ವರ 'ಏ' ದ ಬದಲಾಗಿ 'ಈ' ಆಗಿ ಅದು ಹ್ರಸ್ವವಾಗುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಉದಾ: ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ>ನಡಿತೀನಿ, ಕೊಡುತ್ತೇನೆ>ಕುಡ್ಡೀನಿ ಬೀದರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುರುಷವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಆ' ಸ್ವರದಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ನಡೀತೀನಿ>ನಡೀತಾ, ಬರ್ತೀನಿ>ಬರ್ತಾ, ಕೊಡ್ಡೀನಿ>ಕುಡ್ಡಾ, ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ>ತಿಂತಾ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.
5. ವಿದ್ಯರ್ಥಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಧಾತುಗಳಿಗೆ 'ರಿ' 'ಟಿ' ಅಮು/ಆಮು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ.
 - ಉದಾ: ನಾವು ಮಾಡೋಣ (ಮಾಡಾರಿ),
 - ನಾವು ಮಾಡೋಣ (ಮಾಡಮು)
 - ನಾವು ತಿನ್ನೋಣ (ತಿನ್ನಮು)
 - ನಾವು ಹೋಗೋಣ (ಹೋಗಾರಿ)
 - ನಾವು ಹೋಗಾಕಿ (ಹೋಗಾಟಿ)
 - ನಾವು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಕೊಳ್ಳಮು) ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಸುರಪುರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೇಳೋಣ>ಕೇಳಿಮಿ, ಹೋಗೋಣ>ಹೋಗೆಮಿ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.
6. 'ಇರು' ಇದರ ವರ್ತಮಾನ ರೂಪಗಳು: ಹೀನಿ (ಇದ್ದೇನೆ), ಹೀವಿ (ಇದ್ದೇವೆ), ಹೀದಿ (ಇರುವಿ), ಹೀರ(ಇದ್ದೀರಿ), ಹಾನ (ಇದ್ದಾನೆ), ಹಾಳ (ಇದ್ದಾಳೆ), ಹಾರ (ಇದ್ದಾರೆ), ಆದ(ಇದೆ), ಆವ (ಇವೆ) ಎಂದಾಗುತ್ತವೆ.
7. ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಷೇಧ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು : ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಾತಿಪದಿಕಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಬರುವುದಿಲ್ಲ>ಬರಲ್ಲ (ಬರಾಲ), ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ>ಹೋಗಲ್ಲ (ಹೋಗಾಲ), ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ>ತಿನ್ನಲ್ಲ (ತಿನಾಲ) ಎಂದಾಗುತ್ತವೆ.
8. ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ: ಸಂಯುಕ್ತಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುವ ಅಪ್ಪೆ, ರುಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಅಟ್ಟೆ, ಕುಟ್ಟೆ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಅವನ್ನು ಇವತ್ತ ನೋಡಿದಪ್ಪೆ ಅದ, ಹಾಕಿ ಬಂದರು ರುಪ್ಪೆ ಆಂವ ಓಡ್ಡ, ಇವತ್ತು ಬರಪ್ಪೆ ಹಾನ, ಬರಪ್ಪೆ ಹನ, ನೀರು ಕುಡಿಟ್ಟೆ ಬಂದು.
9. ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಸ/ಕ್ಯಾರ ಎಂಬ ಸಹಾಯಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೇರಿ/ಕೇಸಿ ರೂಪಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ತಿಂದಕೇಸಿ ಮಾಡಕೇರಿ, ನೀಡಕೇಸಿ.
10. ಕೆಲವು ವ್ಯಾಕೃತಗಳು ಶಿಷ್ಟ ಕನ್ನಡಕಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.
 - ಬೀದರ್ ಕನ್ನಡ-ನೀರು ಕೊಂಡೇನ? (ನೀರು ಕುಡಿದೆಯಾ?),
 - ಎತ್ತ ಹೊಯ್ತೀ? (ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಿ?)
 - ಬರ್ತೆರಿ ಲಡಾಸ್ತಾಕ? (ಜಗಳಕ್ಕೆ ಬರುವೀರಾ?)
 - ಕಲಬುರ್ಗಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹರ (ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ)
 - ಸರಿ ಬೀಳಲ್ಲ ನಮ್ಮದು ನಮಗ (ನಮ್ಮದು ನಮಗೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ)
 - ಢಿಗಾರಿ ಢಿಗಾರಿ ನೆಂಟು ಬಂದಿದ್ರು (ತುಂಬಾ ನೆಂಟರು ಬಂದಿದ್ದರು)
 - ಕವ ಅಂದ ಕಿ ನಾಭಿ ನಿನ್ನ ಸರೆಬರ್ತಾ (ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವನು ಅಂದನು)
 - ಧೋಡ್ಡಗನಿಗೆ ಕದ್ದು ಕೇಳ್ವ (ದೋಡ್ಡ ಮಗನಿಗೆ ಕರೆದು ಕೇಳಿದನು)
 - ಇಲ್ಲಿ ತಡ್ಯಾಲ ಹೋಯ್ತು ಮನಸ (ಇಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೋಯಿತು)

11. ಆರೆಂಟು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದ ಉರ್ದು, ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಪದಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾ: ನಾಮ ಖರಾಬ, ಹರ ಮಹಿನಾ ತನಖಾ, ಕಿಸ್ತ, ಜಲಸಾ, ಕಿರಯೀ, ಬಿತಾಲಿ, ಗುಂಜಾಯಿಷ್, ಮಜಬೂರ, ಗರೀಬ, ಬಿಚಾರಿ, ತಾರೀಪ್, ಸಡಕ್, ಅಚಾನಕ, ಪರೇಶಾನ, ಸಸ್ತಾ, ದೋಸ್ತ, ಮೆಹನತ್, ಆವಾಜ, ಹುಷಾರ್, ಖಬರದಾರ್, ಠೀಕ, ಹರಾಮಖೋರ, ನಾಲಾಯಕ, ಸೈತಾನ, ಬದಮಾಶ್, ದುನಿಯಾದ್, ಬಾರಾತ್, ಬಾಜಾರ, ಬಾಜಾ, ಆಂಗೂರ, ಕಿಸಮಿಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ದೈನಂದಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳು, ಜೋಡುನುಡಿಗಳು, ವಿಶಿಷ್ಟ ರಚನೆಗಳು, ವಿಶೇಷಣಗಳು, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿಗಳು, ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಬೈಗುಳಗಳೂ ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಎಂಬಂತೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ: ಅವನ ಸಾಧ ನಾ ಬಿ ಬರ್ತಾ, ಅದಬ್ ಹೊಡ್ಡ ಕುಂತ, ಈವತ್ತ ಬಿ ನೋಡ್ರೆವ್ವ, ಬರ್ಚೇಕ ಮಂದಿ, ಮನಮಾನಿ ರೊಕ್ಕ, ಅವು ಟಾಕಿ ಥೀಲಾ ಆತು, ನವ್ವದ ಮಂದಿ ಹಾರ, ನಾಚಿಕೆ-ಶರ್ಮಾ, ಭೋಲಾ-ಭಾಲಾ, ಉಂಗಲಿ-ಗರ್ದನ್, ಉಪರ್ ಶೇರ್ವಾನಿ ಅಂದರೆ ಪರೇಶಾನಿ, ಖ್ಯಾಲ ಮಾಡು, ಸಫರ್ ಮಾಡು, ಖಾನ ಹತ್ತ, ಖರಾಬ್ ಮಾಡು, ಫೀಫೆ ಬೀಳು, ಮಜಾ ಉಡಾಸು, ಅರ್ಜಿ ಗುಜರಾಸು, ಜವಾನಿಗೆ ಬಂದ ಪಾರ, ಪಾರಗಳು, ಪೋರಿ, ಪೋರಿಗಳು, ಮುಷಕಿಲ್ ಕೆಲಸ, ಒತ್ತ, ಒತ್ತಾಶಿ ತೋಲ, ಭಾಳ ಭಾರಿಮಸ್ತ ಇತ್ಯಾದಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳು, ಮಾಂವಶಿ, ವೈನಿ, ಅಗಾವ್, ದಗದ್, ಶಾಯಿ, ವಹಿಪಾರ, ಪೋರಿ, ವಾರಾತ್, ಅಟಾಪ, ಹಳು ಹಳು, ಅಗದೀ, ರಗಡ್, ಠಿಕಾಣಿ, ಖರೆ, ಬಿಚಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಮಮ್ಮಿ, ಡ್ಯಾಡಿ, ಆಂಟಿ, ಅಂಕಲ್, ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಶಾರ್ಟ್, ಶಾರ್ಪ್, ಇಂಕ್, ವರ್ಕ್, ಕ್ಲೋಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ತಲೆ ಹಾಕಿವೆ.

12. ಉರ್ದು, ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ ಪದಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ದೀಡ-1.50, ಸವ್ವಾ - 1.25, ಅಡೀಚಿ-2.50, ಪಾವು, ಏಕಸೆ-100, ದೋನಸೆ-200, ಶಂಬರ್-100, ಪನ್ನಾಸ-50, ವೀಸ-30, ಅತ್ರಾ-18, ಹಯಿಂದ್ (ಹೌದು) ಯಾನು (ಏನು) ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

13. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಳತೆ, ತೂಕ, ಮಾಪನ, ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ಆಧುನಿಕ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ತೂಕ ಅಳತೆ ಮಾಪನಗಳ ಎದುರು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಜನಮಾನಸದಿಂದ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗಂತೂ ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೆ.ಜಿ, ಕ್ವಿಂಟಾಲ್, ಟನ್ಗಳ ಎದುರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತೂಕಗಳಾದ ಪಾವು, ನೌಟಾಕು, ಚಟಾಕು, ಸೇರು, ಪಂಚೇರು, ಧಡೆ, ಮೂ, ಹತ್ತುಮೂ (ಕ್ವಿಂಟಲ್) ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲದ ಜನರ ನೆನಪಿನಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ತಲೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿಗ್ರಾಂ, ಮಿಲಿಗ್ರಾಂಗಳು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಳತೆಗಳಾದ ಗಿರಗಿದ್ದನ, ಅರಗಿದ್ದನ, ಅದ್ದನ, ಸೊಲಿಗೆ(ಸೇರು), ಅರಣ (3ಸೊಲಿಗೆ), ಒಮ್ಮಗ (4ಸೊಲಿಗೆ), ಇಮ್ಮನ ನಾಲ್ಕು ಮನ, 8 ಮನ, 16 ಮನ (1ಚೀಲ) (1 ಖಂಡುಗ) ಒಕ್ಕಳ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಅಂಗುಲ, ಚೋಟಿ, ಗೇಣು, ಮೊಳ, ಮಾರು, ಆಳೆತ್ತರ, ಕೋಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಉದ್ದವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಮೀಟರ್, ಸೆಂ.ಮೀ, ಕೀ.ಮೀ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಂಖ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ಏಕ, ದ್ವಿ, ತ್ರಯ (ಶತಂ) ಸಾವಿರ, ಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ದಶಲಕ್ಷ, ಕೋಟಿ, ದಶಕೋಟಿ, ಶತಕೋಟಿ, ಶಂಖ, ಅಬ್ಬ, ಖರ್ವ, ಅಖರ್ವ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅಪಲಕ್ಷಿಸಿ ನೀಲಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತೇ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯದೆಯೋ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತೂಕ ಅಳತೆ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದವನಾದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ದೂರದರ್ಶನಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಲವ್ವು ಡೌವ್ವು, ಲಾಂಗು, ಮಚ್ಚಿನ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಲ್ಲಿದಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಎಂ, ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು, ಡಿವಿಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶ, ಮೈಸೂರು.
2. ರಾ.ಯ.ಧಾರವಾಡಕರ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ.
3. ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿಮಠ, ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾವ್ಯಾಸಂಗ, ರೂಪದತ್ತಿ, ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ.
4. ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿಮಠ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಪ್ರಭೇದಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

